

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT

Biziň baş maksadymyz Watana gulluk etmektir!

Esaslandyryjysy – Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty

Elektron gazet 2020-nji ýylyň 1-nji oktýabryndan bäri çykýar.

№6 (155) 2026-njy ýylyň 28-nji fewraly

HEPDÄNIŇ MÖHÜM WAKALARY

Daşary işler ministriňiň orunbasary Serdar Muhammetdurdyýew hem-de Zimbabwe Respublikasynyň Daşary işler we halkara söwda boýunça Hemişelik sekretary Albert Ranganay Çimbindi ýolbaşçylyk etdiler.

Gepleşikleriň dowamynda taraplar ikitaraplaýyn gatnaşyklaryň häzirkî ýagdaýyny we ösüşiniň geljekki ugurlaryny ara alyp maslahatlaşdylar. Syýasy-diplomatik dialogy işjeňleşdirmäge aýratyn üns berildi. Taraplar ýokary we iň ýokary derejedäki aragatnaşyklary ösdürmegiň, daşary syýasat edaralarynyň arasynda yzygiderli geňşmeleri geçirmegiň, şeýle hem parlamentara gatnaşyklary pugtalandyrmagyň zerurdygyny bellediler.

***

24-nji fewralda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Estoniýa Respublikasynyň Prezidenti Alar Karise Estoniýa Respublikasynyň Garaşsyzlyk günü mynasybetli mähirli gutlaglaryny we iň gowy arzuwlaryny iberdi.

Döwlet Baştutanymyz mümkinçilikden peýdalanyp, Prezident Alar Karise tüýs ýürekden berk jan saglyk, bagtyýarlyk, Estoniýanyň halkyna bolsa parahatçylyk, abadançylyk hem-de rowaçlyk arzuw etdi.

***

25-nji fewralda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Kuweýt Döwletiniň

Emiri Şeyh Mişaal Al-Ahmad Al-Jaber Al-Sabaha Kuweýt Döwletiniň Milli günü mynasybetli mähirli gutlaglaryny we iň gowy arzuwlaryny iberdi.

Döwlet Baştutanymyz mümkinçilikden peýdalanyp, Şeyh Mişaal Al-Ahmad Al-Jaber Al-Sabaha tüýs ýürekden berk jan saglyk, bagtyýarlyk, Kuweýt Döwletiniň halkyna bolsa parahatçylyk, gülläp ösüş hem-de rowaçlyk arzuw etdi.

***

25-nji fewralda Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň binasynda gibrin görnüşde Türkmenistan bilen Birleşen Milletler Guramasynyň arasynda durnukly ösüş ugrundan hyzmatdaşlygyň Çarçuwaly maksatnamasyny durmuşa geçirmek boýunça Ýolbaşçy komitetiň nobatdaky mejlisi geçirildi.

Mejlise Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň ýolbaşçy düzümi we işgärleri, ýurdumyzyň birnäçe ministrlikleriniň we pudak edaralarynyň ýolbaşçylary hem-de wekilleri, BMG-niň Türkmenistandaky Hemişelik utgaşdyryjysy, BMG-niň düzüm birlikleriniň ýolbaşçylary hem-de wekilleri gatnaşdylar.

Çäre 2025-nji ýylda alnyp barlan bilelikdäki işleriň jemlerine, şeýle hem 2026-njy ýyl üçin hyzmatdaşlygyň ileri tutulýan ugurlaryna we bilelikdäki iş meýilnamalaryna bagyşlandy.

23-nji fewralda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Bruneý-Darussalam Döwletiniň Soltany Hajy Hassanal Bolkiaha Bruneý-Darussalam Döwletiniň Garaşsyzlyk günü mynasybetli tüýs ýürekden gutlaglaryny we iň gowy arzuwlaryny iberdi.

Döwlet Baştutanymyz mümkinçilikden peýdalanyp, Soltan Hajy Hassanal Bolkiaha tüýs ýürekden berk jan saglyk, bagtyýarlyk, abadançylyk, Bruneý-Darussalam Döwletiniň halkyna bolsa parahatçylyk, ösüş hem-de rowaçlyk arzuw etdi.

***

23-nji fewralda hormatly Prezidentimiz

Serdar Berdimuhamedow Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary T. Atahallyýewiň hem-de welaýatlaryň häkimleriniň gatnaşmagynda iş maslahatyny geçirdi. Onda ýurdumyzyň oba hojalyk toplumynda we welaýatlarda alnyp barylýan işler bilen baglanyşykly meselelere garaldy.

***

23-nji fewralda Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginde Türkmenistanyň we Zimbabwe Respublikasynyň daşary syýasat edaralarynyň arasynda syýasy geňşmeler geçirildi.

Taraplaryň wekiliýetlerine Türkmenistanyň

TRAINING SESSION WITH REPRESENTATIVES OF THE REPUBLIC OF ZIMBABWE

On February 25, 2026, a training session was held at the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan as part of the visit to Turkmenistan by a delegation led by Albert Ranganai Chimbindi, Permanent Secretary for Foreign Affairs and International Trade of the Republic of Zimbabwe. The representatives of the Republic of Zimbabwe, as well as the professors, lecturers and students of the Institute attended this session.

During the training session, Mr. Albert Chimbindi delivered the speech in detail about the priorities of foreign policy of Zimbabwe, especially in cooperation within the African Union, and the role of developing countries in modern global politics. Moreover, the guest highly praised the importance of Turkmenistan's status of permanent Neutrality in maintaining peace and stability not only in the region but also on a global scale. Additionally, discussions centered

on the vast opportunities for political-diplomatic, economic and cultural-humanitarian cooperation between the two countries.

The session was not only composed of speeches, but also took the form of a conversation. The future diplomats of the Institute asked questions of interest regarding economic developments in the African continent, trade relations and joint activities within international organizations. The representatives highlighted the students' innovative views on world politics, noting that the exchange of experience in the education system would further strengthen

the bridges of friendship between the youth of the two countries. After the meeting, an introductory tour of the Institute was conducted. The guests were introduced to the Historical Museum of the Turkmen Diplomacy. This tour left a pleasant impression on the honored guests.

This event became a clear proof of "Open Doors" policy

of Turkmenistan and its consistent efforts to bring relations with the African continent to a new, qualitatively high level.

V ОТБОРОЧНАЯ ИГРА V СЕЗОНА ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО КОНКУРСА «ЮНЫЕ ВЕСТНИКИ МИРА»

25 февраля 2026 года в Институте международных отношений Министерства иностранных дел Туркменистана состоялась V отборочная игра V сезона интеллектуального конкурса «Юные вестники мира».

По итогам напряжённого состязания победу в очередной игре интеллектуального конкурса одержали ученица 12 класса

средней специализированной школы № 140 города Ашхабада Айнуур Гылыджова и ученица 12 класса специализированной средней школы №4 с углублённым изучением английского языка города Аркадаг Джемал Халлыева.

«Голос молодого дипломата».

Türkmenistan — ABŞ: özara bähbitli hyzmatdaşlyk ilerledilýär

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe, Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýdyň mekany ýylynda döwletimiziň parahatçylyk söýüjilikli daşary syýasaty netijesinde dünýäniň ençeme döwletleri bilen alnyp barylýan özara bähbitli hyzmatdaşlygymyz barha rowaçlanýar. Türkmenistanyň köpugurly hyzmatdaşlyk edýän döwletleriniň biri hem Amerikanyň Birleşen Ştatlarydyr. Bilşimiz ýaly, Amerikanyň Birleşen Ştatlary ýurdumyz mukaddes Garaşsyzlygyna eýe bolandan soňra ilkinji diplomatik gatnaşyklaryň ýola goýlan döwletleriniň biridir. Häzirk wagtda hem bu döwlet bilen syýasy, söwda-ykdysady, medeni-ynsanperwer ugurlarda dostlukly gatnaşyklar alnyp barylýar. Ýakynnda türkmen halkynyň Milli Lideri Gahryman Arkadagymyzyň Amerikanyň Birleşen Ştatlaryna amala aşyran iş sapary hem ikitaraplaýyn gatnaşyklary hil taýdan täze derejä çykardy. Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenis-

tanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow dostlukly ýurda amala aşyran saparynyň çäklerinde «Nicklaus Companies» kompaniýasynyň ýolbaşçysy Jon Riz we kompaniýanyň ýolbaşçy düzüminiň wekileri bilen duşuşdy. Onda ikitaraplaýyn gatnaşyklaryň häzirk ýagdaýy we hyzmatdaşlygy mundan beýläk-de ösdürmegiň meseleleri ara alnyp maslahatlaşyldy.

Milli Liderimiz dünýäde öňdebaryjy hasaplanýan «Nicklaus Companies» kompaniýasy bilen hyzmatdaşlygyň oňyn tejribesiniň toplanandygyny, Arkadag şäherinde we «Awaza» milli syýahatçylyk zolagynda döwrebap golf meýdançalarynyň gurulmagynyň meýilleşdirilýändigini aýtdy. Aşgabatda gurlan golf meýdançasynyň şäher ilatynyň, aýratyn-da, ýaşlaryň arasynda uly meşhurlyga eýe bolandygyny aýdyp, hormatly Arkadagymyz Türkmenistanyň şeýle merkezleriň gurulmagy bilen bagly meseleler babatda hyzmatdaş kompaniýanyň tekliplerini öwrenmäge taýýardygyna ünsi çekdi.

Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy taslamalar bilen tanyşlykdan soňra, «Türkmenistan — ABŞ» işewürlük geňeşiniň Ýerine ýetiriji direktory Erik Stýuart bilen duşuşdy. Duşuşygyň dowamynda iki ýurduň arasynda maýa goýum hyzmatdaşlygyny ösdürmegiň möhüm ugurlaryň hatarynda kesgitlenendigi bellenildi. Hormatly Arkadagymyz Türkmenistanyň we ABŞ-nyň işewür düzümleriniň arasynda geljegi uly ugurlar boýunça gatnaşyklary ilerletmekde wajyp ähmiýeti bolan duşuşyklary yzygiderli guramagyň zerurdygyna ünsi çekdi.

Soňra türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow «Panther» milli golf klubuna, «Sandhill Crane Golf Club»

okuw-türgenleşik merkezi bilen tanyşdy.

Soňra türkmen halkynyň Milli Lideri «La Victoria» atçylyk toplumyna bardy. Bu toplum atçylyk üçin niýetlenen ýaşayyş jaýlaryndan, athanalar, türgenleşik meýdançasından, suw çüwdürimli kölden we beýleki ugurdaş desgalar ybarat. Onda athanada saklanýan atlar üçin ýataklar, atlaryň seýislenilýän ýerleri, ýapyk manež, at eýerlerini we beýleki esbaplaryny saklamaga niýetlenen otaglar bar. Şeýle hem açyk meýdanda atlary suwa ýakmak üçin ýer döredilipdir.

Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow Amerikanyň Birleşen Ştatlaryna saparynyň çäklerinde ýurduň tanyml syýasatşynaslary, işewürleri bilen duşuşdy. Bu ýerde Gahryman Arkadagymyzy işewürler Stiw Winn, Aýzek Perlmutter, «Oxbow Group» kompaniýasynyň dolandyryjylyr geňeşiniň başlygy Wilýam Koh mähirli garşyladylar.

Milli Liderimiz häzirk döwürde Türkmenistan bilen ABŞ-nyň arasyndaky gatnaşyklaryň hil taýdan täze derejä çykandygyny, köpsanly amerikan kompaniýalarynyň türkmen bazarynda netijeli iş alyp barýandyklaryny, ikitaraplaýyn gatnaşyklary mundan beýläk-de ösdürmek üçin ägirt uly mümkinçilikleriň bardygyny aýtdy. Duşuşygyň dowamynda ozaldan gelýän özara hereketleri pugtalandyrmagyň möhümdigine aýratyn üns berildi.

Işewürler işjeň ýagdaýda geçen duşuşyk üçin Gahryman Arkadagymyza hoşallyklaryny beýan edip, geljekde Türkmenistan bilen hyzmatdaşlygy alyp barmaga taýýardyklaryny tassykladylar.

Soňra türkmen halkynyň Milli Lideriniň «John Deere Walldorf International GmbH» kompaniýasynyň Baş direktory, GDA we Merkezi Aziýa ýurtlarynyň oba hojalygy ugry bo-

ýunça ýolbaşçysy Çaba Leýko bilen duşuşygy boldy.

Çaba Leýko bu duşuşygyň özi üçin uly hormatdygyny nygtady. Şeýle hem ol Gahryman Arkadagymyza Amerikanyň Birleşen Ştatlaryna saparynyň üstünlikli geçmegini arzuw etdi hem-de bu saparyň iki ýurduň arasyndaky gatnaşyklaryň dürli ugurlar boýunça ösdürilmegine täze itergi berjekdigine ynam bildirdi.

Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow Amerikanyň Birleşen Ştatlaryna saparyny tamamlap, dostlukly ýurduň Halkara howa menziline geldi we bu ýerden ugrady. Birnäçe sagatdan Gahryman Arkadagymyz Germaniýa Federatiw Respublikasyna bardy we bu ýerde degişli ýolbaşçylaryň gatnaşmagynda iş maslahatyny geçirdi.

Iş maslahatynyň dowamynda Türkmenistanyň Germaniýa Federatiw Respublikasynyň Adatdan daşary we Doly ygtyýarly ilçisi B.Rejepow türkmen-german gatnaşyklarynyň häzirk ýagdaýy barada hasabat berdi. Belenilişi ýaly, Türkmenistan bilen Germaniýanyň arasyndaky hyzmatdaşlyk dürli ugurlar boýunça yzygiderli ösdürilýär. Germaniýa Türkmenistanyň Ýewropa sebitinde esasy söwda-ykdysady hyzmatdaşlarynyň biri bolup durýar. Ýewropa ýurtlary bilen özara gatnaşyklaryň ösdürilmegi Türkmenistanyň daşary syýasatynyň ileri tutulýan ugurlarynyň biridir.

Sözümizi jemläp aýdanymyzda, Milli Liderimiziň Amerikanyň Birleşen Ştatlaryna amala aşyran sapary netijeli we işjeň geçen duşuşyklara, gepleşiklere baý boldy.

Hudayberdi ROZYKOW,
Halkara gatnaşyklary fakultetiniň
4-nji ýyl talyby.

Halkaraçy hünärmenler üçin nusgalyk mekdep

Taryhyň dowamatynda käbir pursatlar bolýar olar wagt eleginden geçip, halklaryň we döwletleriň ykbalynyda ölçmez-ýitmez yz galdyrýar. Taryhda şeýle sözler bolýar olar dünýäniň ümzügini gowulyga sary ugrukdyrmaga, millionlarça adamlaryň ykbalyny üýtgetmäge hyzmat edýär. Golaýda türkmen halkynyň Milli Lideri, Halk Maslahatynyň Başlygy Gahryman Arkadagymyzyň dünýäniň iň abraýly habar beriş çeşmeleriniň biri bolan «Al Arabiýa» teleýaýlymyna beren taryhy interwýusy hem halkara giňişligiň ünsüni özüne çekem şeýle taryhy wakalaryň biri boldy. Bu interwýuda Gahryman Arkadagymyzyň aýdan sözleri bolsa parahatçylyk söýüjilik ýörelgelerine esaslanýan türkmen diplomatiýasynyň dünýä derejesinde has-da dabaranmagyna esas bolup hyzmat etdi. Şu nukdaýnazardan bu interwýu adaty bir sowa-jogap däl-de, eýsem, ýaş diplomatlar, halkaraçy hünärmenler üçin nusgalyk gollanma öwrüldi diýsek ýalňyşmarys.

Milli Liderimiziň interwýudaky her bir sözi, her bir pikiri parahatçylyk we ynanyşmak diýen mukaddes düşüňjeleriň täze mazmunyna öwrüldi. Gahryman Arkadagymyz Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplyk hukuk ýagdaýynyň ählumumy ähmiýeti barada durup geçmek bilen, bu ýörelgäniň diňe bir syýasy gural däl, eýsem, halkymyzyň kalbyndan syzylp çykýan ynasanperwerlik ýoludygyny aýratyn nygtady. Gahryman Arkadagymyzyň «Bitaraplyk — bu özara hormat goýmagyň, dostlukly gatnaşyklaryň

we parahatçylykly ýaşayyşyň mizemez binýadydyr» diýen pähimli sözleri häzirk wagtda dünýäniň dürli künjeklerinde dörän geosyýasy dartgynlyklara garşy iň täsirli we iň kämil çykalga bolup hyzmat edýär.

Energetika we ulag diplomatiýasy barada söz açylanda bolsa, Gahryman Arkadagymyzyň strategik pähimi täze bir öwüşgin bilen dabaralandy. Milli Liderimiz dünýäniň ünsüni Türkmenistan — Owganystan — Pakistan — Hindistan (TOPH) gaz geçirijisiniň strategik ähmiýetine ünsi çekip, ony diňe bir ykdysady taslama däl, eýsem, sebitiň bähbidini birleşdirýän, dostlugy we doganlygy berkidýän «Parahatçylyk geçirijisi» hökmünde häsiýetlendirdi. Gahryman Arkadagymyzyň «Biz energetika serhetlerini däl-de, energetika köprülerini gurýarys» diýen jümlesi dünýäniň iri döwletleriniň, maýa goýumçylarynyň we syýasy bu taslama bolan zyzyklanmasyny has-da artdyrdy. Bu sözler Türkmenistanyň öz tebigy serişdelerini bütün adamzadyň abadançylygyna, sebitiň durnukly ösüşine gönükdirýändi-

giniň aýdyň subutnamasydyr.

Söhbetdeşligiň dowamynda Gahryman Arkadagymyzyň arap dünýäsi bilen bolan taryhy, medeni we ruhy baglanyşyklar baradaky sözleri hem aýratyn belenilmäge mynasyp. Mukaddes Mekke we Medine şäherlerine edilen saparlar, ysalam gymmatlyklaryna bolan belent sarpa we arap halklary bilen bolan doganlyk gatnaşyklaryna berlen baha bu interwýuny syýasy çäk-

lerden çykaryp, hakyky bir ynasanperwerlik köprüsine öwürdi. Gahryman Arkadagymyzyň yurdumyzda sanly ykdysadyýeti ösdürmek, döwrebap şäherleri gurmak we ýaş nesli halkara derejesindäki ylymy-bilimli hünärmenler edip yetiştirmek baradaky garaýyşlary bolsa Berkarar

döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ata Watanymyzyň Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň parasatly baştutanlygynynda barha kuwwatlanýandygyna, halkara giňişlikdäki öňdebayjy ornuny yzygiderli pugtalandyryandygyna şaýatlyk edýär.

Jemläp aýdanymyzda, Gahryman Arkadagymyzyň «Al Arabiýa» teleýaýlymyna beren interwýusy dünýäde abadan we asuda durmuşy berkarar etmek baradaky belent çagyryşa öwürlip, halkara derejede hem uly seslenme döretdi. Şol bir wagtyň özünde-de Milli Liderimiziň pähim-paýhasyndan dörän pikirler, öňe sürülen garaýyşlar Türkmenistanyň halkara abraýyny ýene bir gez belende göterdi. Şu nukdaýnazardan hem bu interwýu biz — ýaş halkaraçy hünärmenler üçin diňe bir žurnalistikanyň kämil nusgasy däl, eýsem, Watanymyzyň mukaddesligini we daşary syýasatymyzyň parahatçylyk söýüjilik ýörelgelerini dünýä ýaýmagyň beýik sapagydyr.

Goý, asudalygyny, parahatçylygyny we dostlugyny mekany bolan hemişelik Bitarap Watanymyzyň halkara abraýy mundan beýläk-de belende galsyn! Goý, bize nusgalyk ýol ýörelge görkezýän Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, belent başlary aman bolsun!

Mätgurban Mätgurbanow,
Halkara žurnalistikasy fakultetiniň
5-nji ýyl talyby.

24-nji fewralda Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň Orunbasary, Daşary işler ministri Raşid Meredowyň ýolbaşçylygynyndaky Türkmenistanyň wekiliýetiniň Beýik Britaniýa we Demirgazyk Irlandiýa Birleşen Patyşalygyna iş sapary başlandy.

NATURE — THE ESSENCE OF LIFE

Nature is composed of countless members of infinite biodiversity, along with the developments and phenomena within them. Every one of these elements is in constant motion. Everything that exists in nature is in continuous interconnection and exerts a mutual influence on one another.

Since humanity is itself a part of nature, it remains in a permanent bond with all other elements. Driven by the desire to improve the conditions of their material existence, humans utilize the natural components that surround them.

Nowadays, the impact of humanity on other elements of nature has increased, deepened and become widespread. In this interconnected relationship, the impact of humanity on nature is becoming more complex than in any social structure. As a result of scientific research, the better and more deeply humanity studies nature, the more opportunities and methods are found to reduce its negative impacts on its interconnected interaction with other natural elements. For example, since coal, which was originally used as a powerful energy source by humans, has the strongest impact on air pollution and poisoning the environment, ways have been found to further reduce the amount of coal used by replacing it with oil and gas. Nowadays, all over the world, wherever possible, instead of fossil energy sources, versatile methods have been found to meet the needs of the national economy by using electricity from the power of sunlight, wind, running water, and floods. They are being implemented in many places. For example, in the Netherlands, more than 30 percent of the energy used in agriculture is obtained from wind power. The impact of human, scientific, and technological development on the environment is of two types:

1) **scientific and practical directions aimed at improving the state of natural conditions and resources through rational use;**

2) **directions that are harmful to the general state of nature and have a destructive effect on some of its members.**

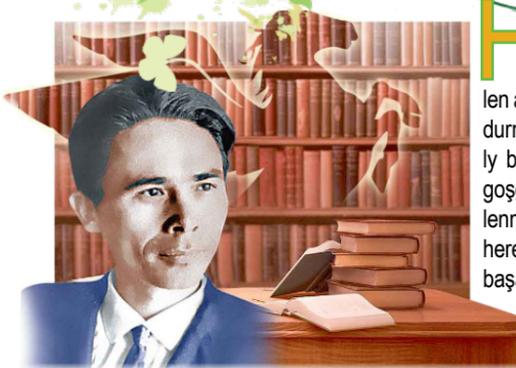
Our great writers and poets who lived in the past also wrote many works on the protection and rational use of the environment. The works of the wise poet and philosopher Magtymguly Pyragy focus on boundless love for the Turkmen land, social issues, and the beauty of nature. Magtymguly often uses the harmonious example of nature when praising the wonderful qualities of man, condemning his negative traits and habits that can hinder his life relationships, and calling for liberation from them. The poet's reference to the phenomena of beautiful nature also allows him to express the complexities of his inner world and feelings. Magtymguly Pyragy attached great importance to the development of the habit of living in harmony with nature in the younger generation. In his poem "In the Soul", which begins with the philosophy "I thought about the earth and the sky", the poet describes the harmonious role of more than twenty living beings in nature. Magtymguly shows that the grasses, weeds, and birds in existence ensure the harmonious development of nature.

The urgent and main task in studying nature is not limited to giving society a general idea of the nature of the earth. One of the main tasks is to give people ecological concepts and skills specific to the Turkmen nationality. For this, it is necessary to study the nature of the place where they live, to acquire a kind and good attitude towards the Fatherland, the Motherland, and its smallest natural members, to develop material and spiritual love, to further beautify and enrich natural conditions and resources, to leave behind their own natural beauty, which they will enjoy and will enjoy for future generations in a pleasing, pleasant, and original form.

Govher SOYUNMAMMEDOVA,
the 1st year student of the Faculty of International Journalism

Bahar gelýär..

Halyl-Kulyýew türkmen poeziýasynyň liriki ugruny başlaýdyran şahyr hökmünde giňden tanalýar. Onuň döredijiligi tebigat bilen adam kalbynyň sazlaşygyny çuňňur duýmak, durmuşyň owadan pursatlaryny inçe söz arkaly beýan etmek bilen tapawutlanýar. Şahyr öz goşgularynda ýönekeý suratlandyryş bilen çäklenmän, tebigatyň üsti bilen adam ruhunyň içki hereketini, oý-pikirini we duýgusyny görkezmeği başarypdyr. Şonuň üçin onuň poeziýasy diňe bir estetiki lezzet bermän, eýsem okyjyny oýlanmaga hem mejbur edýär.

Halyl Kulyýewiň döredijiliginde bahar aýratyn ähmiýete eýedir. Bahar onuň

üçin diňe ýylyň pasly däl-de, ýaşaýşyň täzelenişiniň, täze başlangyçlaryň we umydyň nyşanydyr. Şahyr baharyň gelşini janly keşplerde suratlandyryar: ýer ýaşyl don geýýär, dağlar ýylgyryp başlaýar, guşlar saýraýar, ak bulutlar gök ýüzünde ýüzýär. Şeýle obrazlar diňe tebigatyň janlanmagyny däl, eýsem, adam kalbyndaky ýagşy duýgularyň hem oýanmagyny aňladýar. Bahar onuň setirlerinde köplenç ynsanlaşdyrylýar – ol käte myhman bolup gapydan girýär, käte bolsa ýaşyl köýnekli gyz ýaly göz önüne getirilýär. Şeýle personifikasiýa şahyryň çeperçilik ussatlygynyň aýdyň mysalydyr.

Bahar temasy arkaly Halyl Kulyýew söýgi, ynam we ýagty geljege bolan umyt ýaly ýokary ruhy gymmatlyklary wasp edýär. Onuň goşgularynda bahar diňe bir tebigatyň oýanmagy däl, eýsem adamyň kalbynyň arassalanmagy, täze pikirleriň döremegi hökmünde çykyş edýär. Güliň açylmagy täze arzuwlaryň gül açmagy bilen deňeşdirilýär, ýaz ýagşy bolsa ýüregiň päklenmeği hökmünde beýan edilýär. Şeýle çuň manyly deňeşdirmeler onuň poeziýasyna filosofiki öwüşgin berýär.

**Gaýalaryň gary eräp bireýýäm,
Pyntyklady pisse bilen badamlar.
Bahar ýeli aýnalary kakyp ýör:
— Bahar gelýär, bahar gelýär, adamlar.**

***

**Gyzym bolsa, Bahar dakjak adyna,
Goý, ol mydam bahar ýaly şat bolsun.
Her bir işde gorky düşmän ýadyna,
Bagtyýar ýaýnasyn, gorky ýat bolsun.**

Ýaz pasly hem şahyryň döredijiliginde möhüm orun eýeleýär. Eger bahar başlangyç bolsa, ýaz ösüşiň, zähmetiň we bereketiň döwrüdür. Halyl Kulyýew ýaz paslyny giň meýdanlaryň ýaşyl tolkuny, bugdaýlaryň joşguny, baglaryň miwä dolmagy arkaly suratlandyryar. Onuň ýaz baradaky goşgularynda hereket, dinamika we ýaşaýş güýji duýulýar. Şeýle suratlandyryş diňe tebigatyň gözelligini görkezmeği bilen çäklenmeyär, eýsem türkmen halkynyň zähmetsöýerligini, ýer bilen baglanyşygyny hem şöhlendirýär.

Şahyr ýaz paslyny köplenç adam zähmeti bilen utgaşdyryp görkezýär. Gün dogýar, meýdanlara adamlar çykýar, ýer sürülýär, tohum sepilýär. Şeýle pursatlar onuň poeziýasynda diňe bir tebigy proses hökmünde däl, eýsem döredijilikli zähmet hökmünde beýan edilýär. Şeýlelikde, ýaz onuň setirlerinde ýaşaýşyň dowamlylygyny, ösüşiň kanunalaýyklygyny we adam bilen tebigatyň bitewiligini görkezýär.

Halyl Kulyýewiň çeperçilik aýratynlyklary onuň poeziýasyny has-da täsirli edýär. Ol epitetleri, metaforalary, deňeşdirmeleri ýerlikli ulanýar. Setirleriň ritmi ýeňil we sazlaşyklydyr, bu bolsa goşgularyň aňsat okalmagyny üpjün edýär. Onuň dili düşnükli, ýöne şol bir wagtyň özünde obrazlydyr. Şahyr tebigaty diňe beýan etmän, onuň ruhy manylaryny açyp görkezýär. Şeýle usul onuň döredijiligine liriki-psihologiki häsiýet berýär.

Halyl Kulyýewiň bahar-ýaz pasly hakyndaky goşgulary diňe bir tebigaty wasp etmek bilen çäklenmeyär. Olar adam ruhunyň täzelenişini, ýaşaýşa bolan söýgini we ýagty geljege bolan ynamy beýan edýär. Şahyr tebigatyň üsti bilen jemgyýetçilik gymmatlyklaryny hem açyp görkezýär. Şeýlelikde, onuň poeziýasy diňe şahsy duýgularyň beýany däl, eýsem umumadamzat ähmiýetli pikirleriň hem çeper beýanydyr.

Netijede, Halyl Kulyýew türkmen poeziýasynda baharly lirizmiň ussady hökmünde aýratyn orun eýeleýär. Onuň döredijiligi tebigatyň gözelligini, adam kalbynyň arassalygyny we ýaşaýş güýjünü wasp edýär. Bahar her ýyl täzeden gelip, dünýäni ýaşyl reňke büreyşi ýaly, Halyl Kulyýewiň goşgulary hem her okalanda okyjynyň kalbynda täzeden janlanýar we täze duýgulary oýarýar.

Bereket ÖWEZGELDIÝEW,

Halkara žurnalistikasy fakultetiniň 5-nji ýyl talyby.

23-25-nji fewral aralygynda Germaniýa Federatiw Respublikasynyň Halle şäherinde bilim, ylym we innowasiýalar ulgamynda hyzmatdaşlygy ösdürmäge gönükdirilen Ýokary bilim we ylym boýunça Germaniýa–Merkezi Aziýa forumy geçirildi.

GÜYZ ÝAPRAGYNA ÝAZYLAN PELOSEPE

Gurbannazar Ezizow diňe bir güzüň şahyry däl, ol türkmen ruhunyň ebedi baharydyr. Onuň «güyz ýapragyna ýazylan pelsepesi» biziň her birimiziň ýüregimizde täze bir dünýäniň gapysyny açýar. Ol özüniň belent owazy bilen ynsany söýmäge, durmuşyň gadyryny bilmäge we her bir pursady many bilen bezemäge çagyryýar. Ezizow bar ýerde — poeziýa bar, poeziýa bar ýerde bolsa — ynsan kalby elmydama joşgunlydyr, tereňdir, juwandyr.

Gysga ömre bakylyk sygyran şahyryň poeziýa dünýäsine syýahat

Türkmen poeziýasynyň asmanynda şeýle bir ýyldyz bar, ol her baharyň buşlukçysy, her güyz ýapraklarynyň pelsepewi pyşyrdysy bolup kalbymyza dolýar. OL — GURBANNAZAR EZIZOW. Şahyryň lirikasy — sary ýapraklaryň ýüzünde galan ömür hasabaty, bahar silleriniň joşgunyndan dörän päk söýgi. Şahyr ynsanyň içki dünýäsiniň iň gizlin künjeklerine çenli aralasyň, adaty pursatlardan uly hakykatlary tapmagy başardy. Bu gün onuň döredijilik dünýäsine nazar salmak — öz kalbyňa seretmek, wagtyň we bakylygyň syrly arabaglanyşygyny duýmak diýmekdir.

Gurbannazar Ezizow türkmen poeziýasyna täze bir akym, pelsepewi çuňluk we durmuşyň iň inçe tarlaryny sarsadyran üýtgeşik duýgy getirdi. Onuň döredijiligi türkmen söz sungatynyň nusgawy döredijiligi bolmak bilen bir hatarda, dünýä edebiyatynyň iň gowy nusgalary bilen bäsleşip biljek döwrebaplygy hem özünde jemleýär:

**Durmuş Kiselýowyň «Algebrasy» däl,
Durmuş algebradan çylşyrymly has.
Onda ýalňyşmagam asyl günä däl, —
Çünki ýalňyşmazlyk üçin ýalňyşyas.**

Ezizowyň lirikasynda ynsan kalbynyň iň mährem we gizlin künjekleri uly ussatlyk bilen açylyp görkezilýär. Şahyryň goşgularyny okan okyjy özüni aýna sereden ýaly duýýar. Sebäbi onuň her bir setiri durmuşyň iň adaty pursatlarýndan iň uly ynsanyýet meselelerine çenli aralygy öz içine alýar. Ol diňe bir tebigatyň ýa-da söýginiň waspçysy däl, eýsem, wagtyň, ömrüň we adamzadyň pelsepesini ak kagyza geçiren şahyrdyr:

**Söýülse, Gün — dogsa dogmaly wagty,
Ine, adamzadyň iň zerur bagty!**

Gurbannazar Ezizowy edebiyat meýdanymyzda, köplenç, «Ba-

haryň buşlukçy şahyry» diýip atlandyryrlar. Onuň ylhamy ýaz jabgasynyň joşguny ýaly dury we täzeçildir. Şahyr üçin bahar ynsan kalbynyň täzedan oýnamagy, söýginiň ilkinji uçgunlarynyň lowurdamagydyr. Ol tebigatyň bu iň juwan paslyny «ylhamymyň ýazy» diýip atlandyryp, okyjynyň kalbyna salkyn şemal we sähra gülleriniň ysny getirýär:

**Neneň oňat!
Täze güller açylsa,
Güle yhlas eden türkmen düzündä,
Hüwdi bolsa, çörek bolsa, gün bolsa,
Senem ýaşap ýörseň yerini ýüzünde.**

Ezizow güzüň hem şahyrydyr. Eger bahar onuň joşguny bolsa, güyz onuň pelsepesidir. Şahyryň döredijiliginde güyz pasly aýratyn bir reňk bolup lowurdaýar. Ezizow üçin güyz diňe bir ýapraklar yň saralýan pursady däl, eýsem, sary ýapraklaryň arasyndaky pelsepewi oýlanmalaryň, kämilligiň we hyýaly dünýäniň täzedan dogulýan paslydyr. Ol sary ýapraklary, tebigatyň asuda oýlanmalara cümüşini özüne iň ýakyn syrdaş bildi. Köp şahyrlar güzi gam-gussa bilen baglanyşdyrsa, Ezizow ony «hasyl» we «netije» pasly hökmünde gördi. Onuň üçin güyz — ömrüň many-mazmunyny ölçerip görýän pursadydyr. Şonuň üçinem ol «Baharyň buşlukçysy» bolup gelen bolsa, «Güzüň pelsepewisi» bolup, türkmen poeziýasynyň iň täsirli sahypalaryny ýazdy:

**Söýýän güyz paslyny,
Sarylygyny.
Göwnüme hoş ýakýar onuň pes päli.
Ölüm bilen ömrüň aralygyny
Ölçemeli ýaprak şahada häli.**

Bu iki pasly şahyryň döredijiliginde biri-biriniň dowamy bolup gelýär. Onuň lirikasynda baharyň tämizligi bilen güzüň pelsepewi çuňlugy birleşip, bütin bir ynsan ykbalynyň suratyny emele getirýär. Şahyr pasylaryň üstü bilen adamyň öz kalbyna barýan ýoluny tapmagyna kömek edýär:

**Baharda gül ýagdy,
Gyşda garymyz.
Güyzde gussa batdyk durna geçende.
Biziň täleýlerimiz,
Ykballarymyz
Aýlanyp dur dört paslyň içinde.**

Ezizowyň söýgi lirikasy hakda söz açsak, bu lirika okyjynyň kalbynda özüne bolan ynamy we sarpany oýarýar. Onuň: «Söýüň meni, ýürek söýgi küýseýär» ýa-da «Maňa seniň gözleriňden gitme ýok» diýen setirleri juwan kalplaryň diliniň senasyna öwürüldi. Munuň hikmetini çözmegiň bolsa asla hajaty ýok. Çünki şahyryň söýgüsi diňe bir ynsana bolan baglylyk däl, eýsem, ol dünýäniň gозelligine, barlyga we päklige bolan çäksiz hormatdyr. Ol söýgini aşa şowhunly däl-de, örän pynhan, asuda we mukaddes bir duýgy hökmünde suratlandyryýar:

**Sen, gülüm, meň üçin täsin bir dünýä,
Ony täsin edýän syrly duýgudyr.
Söýgi diýmek — şo duýgynyň manysyn
Düşündirmek kyn bolanda söýgüdir.**

Gurbannazar Ezizowyň edebiyatdaky orny bakylyga barabar bir belentlikdir. Ol özüniň gysga, emma manyly ömründe türkmen poeziýasynyň gurluşyny has-da kämilleşdirdi, ony täze akymlar we keşpler bilen başlaşdyrdy. Onuň goşgularynyň aýdyma öwürülip, nesilden-nesle geçmegi şahyryň öz halky bilen birdiginiň we onuň ruhunyň hemişe diridiginiň subutnamasydyr. Gurbannazar Ezizow — türkmen edebiyatynyň merjeni, türkmen ruhunyň sarsmaz sütünidir. Onuň eserleri her bir täze nesil üçin täze bir dünýä, täze bir şahyran mekdep bolup galmagyny dowam edýär.

**Atamyrat Ýazweliýew,
Halkara žurnalistikasy fakultetiniň
4-nji ýyl talyby.**

Gurbannazar EZIZOW,
Türkmenistanyň
halk ýazujysy.

ÝAZLARYM

**Durna jümjümeli, älemgoşarly,
Ülkäme toý bolup gelen ýazlarym.
Edepli-ekramly, gunduz goşarly,
Bäs edişdiň gyzlar bilen, ýazlarym.**

**Çaga bolup, ýaýlalaňda oýnadym,
Yigit çykyp, görmeğinden doýmadym.
Kämlikde Şugrystanda ýaýnadym,
Yлда ussat bolup gelen ýazlarym.**

**Diriliş sen, galkynyş sen, durmuş sen,
Çuşa çanat, bize ylham bermiş sen.
Elwan köpri gelejege geçmişden,
Çyn aşyga döwran bolan, ýazlarym.**

**Göz aýladym bu gün ýakyn-daşlarym,
Begenjimden gök diredi başlarym.
Söýenim, sylanym, deni-duşlarym,
Aman eken ilen-çalan, ýazlarym**

**Sen bir jadygöý sen, giden bir many,
Özüň bilen ýazlaşdyrdyň ynsany.
Maňa il-günümiň şöhratyşany —
Nesip etsin seniň bilen, ýazlarym.**

EDEP-TERBIÝE WE AHLAKY ÜNDEWLER

Adam bir ýaşar, edebi — iki.

Adam edebinden tanalar, ýurt — tugundan.

Adam görki — akyl, söz görki — nakyl.

Adamyň hormaty özüne bagly.

Adamyň özüne bakma, sözüne bak.

Ady güwälik, sözi dogalyk.

Ady ilde, orny törde.

Ak göwünlüň aty armaz, dony tozmas.

Akly gözöl bolsun, özi gözöl bolmasyn.

Akylla bir söz besdir, akмага müň söz hebesdir.

Akylly işine ynanar, akmak düýşüne.

Akylly ogul hem edep, hem talap.

Akly diňläne berseň ýagşy.

Alkyş bilen är gögär, ýagmyr bilen — ýer.

Alkyş gyzlydan gymmat.

Ata barynda ogul ýaş, ağa bar ýerinde ini ýaş.

At ýaly bilen owadan, zenan — saçy bilen.

Çybygy wagtynda bükmeşeň, ulalansoň bükdürmez.

Dil — aklyň çyrasy.

«Paýhas çeşmesi» kitabýndan.

26 февраля Министр иностранных дел Туркменистана Рашид Мередов принял участие в совместной встрече с Главным исполнительным директором Лондонской фондовой биржи Джулией Энн Хоггетт и Экономическим секретарём Казначейства Великобритании Люси Ригби.

**Baş redaktor
Jumaberdi ARTYKOW**

Baş redaktoryň orunbasarlary: M.Mätgurbanow, G.Gurbansähedow.

**Jogapkär kätip: A.Kaşanow.
Jogapkär kätibiň orunbasary: O.Çaryýarowa.**

Bölüm müdiri: J.Gurbangylyjowa.

**Edebi işgärler: A.Ýazweliýew,
A.Nobatowa, Y.Hallyýew.**

Korrektorlar: A.Döwletowa, B.Baýhanow.

Redaksiön geňeşiň agzalary:

P.Çaryýew, M.Berdinyýazow,

B.Gylyçmyradow, R.Bäşimow,

B.Saryýew, B.Amansaryýew, B.Karayew,

M.Gandymowa, J.Pürjýewa.

**Gazet elektron görnüşinde
HGI-niň www.iirmfa.edu.tm
internet saýtynda
ýerleşdirilýär.**

E-mail:

hgi.redaksiya@gmail.com